

Spisová značka: KUUK/150226/2024/6/ZD-817
Číslo jednací: KUUK/157137/2024
Vyřizuje/linka: Mgr. Eliška Vinická/vinicka.e@kr-ustecky.cz/881
Datum: 16. 12. 2024

Rozhodnutí o povolení výjimky ze zákazů dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

ROZHODNUTÍ

Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, jako orgán státní správy ochrany přírody a krajiny, příslušný dle § 77a odst. 5 písm. o) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“), podle § 56 odst. 1 a 2 zákona **povoluje** městu Duchcov, Duchcov nám. Republiky 20/5, 419 01 Duchcov, zastoupenému na základě plné moci paní Ing. Marií Sýkorovou, Kubátova 301, 41722 Háj u Duchcova, **výjimku** ze zákazů u zvláště chráněných druhů, na základě žádosti podané dne 17. 10. 2024 (doplněné dne 31. 10. 2024).

Výjimka se povoluje ze zákazu škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje a biotopu zvláště chráněných druhů, konkrétně ze zákazů uvedených v §49 a §50 zákona:

-ze zákazu rušit, sbírat a přemisťovat pro druhy živočichů ***rak říční** (*Astacus fluviatilis*) a ***skokan skřehotavý** (*Rana ridibunda*);

-ze zákazu sbírat, poškozovat a dopravovat druh rostliny **růžkatec potopený** (*Ceratophyllum submersum*);

a to v souvislosti se záměry „SO 01 revitalizace vodního toku a SO 02 Revitalizace Zámeckých rybníků“ na pozemku p. p. č. 98, 2900/1 v k. ú. Duchcov.

*druh chráněný podle práva Evropských společenství

Výjimka se povoluje za splnění následujících podmínek:

1. Žadatel zajistí dohled odborného biologického dozoru pro období před zahájením prací (včetně vypouštění) a pro jejich průběh. Biologický dozor dohlédne na dodržování podmínek tohoto rozhodnutí a zákonných požadavků na ochranu zvláště chráněných druhů při provádění záměru. V rámci odborného dohledu bude monitorován aktuální výskyt zvláště chráněných druhů v místě záměru a bezprostředním okolí, budou prováděny záchranné odchyty ohrožených exemplářů, za účelem minimalizace dopadu na zvláště chráněné druhy bude v případě potřeby operativně upravován harmonogram a organizace prací. O průběhu odborného dohledu a případných opatřeních budou vedeny záznamy, které budou na vyžádání předány orgánu ochrany přírody.
2. Vypuštění vodní nádrže je možné pouze v období od 15. 8. do 15. 10. příslušného kalendářního roku. Během vypouštění bude přítomna odborně způsobilá osoba, stanovená v podmínce č. 1 tohoto rozhodnutí, aby zajistila transfer chráněných druhů. Nalezené exempláře růžkatce bradavčitého, budou rozděleny, přičemž větší část bude přenesena do vodní nádrže Leontýna (p.p. č. 3210/1, vlastník město Duchcov), a menší část se ponechá na místě (rostliny by se mohly udržet na části nátoky). Je nezbytné provést odchyt, sběr a přenos (transfer)

skokanů a raků říčních do rybníka Barbora (p.p.č. 1295/1, vlastník město Duchcov). Raky pruhované je nutné zlikvidovat zákonným způsobem (viz podmínka č. 5). Po vypuštění vody je nutné jeden týden ponechat rybníky zcela bez zásahů, aby případní jedinci, kteří nebyli odchyceni odborně způsobilou osobou, mohli prázdné rybníky opustit samovolně. Bezprostředně před zahájením dalších prací budou vypuštěné rybníky ještě zkontrolovány odborně způsobilou osobou.

3. Během odchyty a transferu budou dodržována hygienická pravidla, uvedená v certifikované metodice „Metodika komplexní ochrany obojživelníků v souvislosti s nově se šířícími infekčními nemocemi“ (J. Vojar, V. Baláž, A. Balážová, D. L. Gonzáles, K. Sedlák, 2023), zveřejněné na stránkách ministerstva životního prostředí ČR.
4. V případě podezření na přítomnost račího moru budou během odchyty a transferu dodržována hygienická pravidla, uvedená v Boxu 7 (str. 145-146) v práci „Raci v České republice“ (M. Štambergová, J. Svobodová a E. Kozubíková, 2009).
5. Odchycení jedinci nepůvodního raka pruhovaného budou likvidováni dle certifikované metodiky „Metodika regulace a eradikace invazních druhů raků: výběr vhodných metod v závislosti na charakteru vodního útvaru“ (J. Svobodová a kol., 2020), zveřejněné na stránkách ministerstva životního prostředí ČR.
6. Před zahájením prací budou provedena opatření zamezující šíření invazivních druhů rostlin, zejména křídlatky japonské (*Reynoutria japonica*) dle standardu „Likvidace vybraných invazních druhů rostlin (včetně následné péče o lokality)“ zpracovaného AOPK. Až po likvidaci křídlatky mohou být zahájeny zemní práce. Po dokončení revitalizace bude provedena kontrola stavu šíření křídlatky a v případě potřeby budou zahájeny další kroky k její likvidaci.
7. Přístup obojživelníků do bezejmenného rybníku bude zajištěn alespoň v 1/3 délky břehů, kde bude vytvořeno/zachováno litorální pásmo. U Sfingového rybníku bude toto opatření aplikováno alespoň v 1/5 délky břehu. Vhodné konkrétní provedení určí odborně způsobilá osoba.
8. Bezprostředně po ukončení prací bude umožněn maximální možný přítok napájecí vody do rybníků.
9. Nádrž nebude sloužit k chovu ryb.
10. Výjimka se povoluje na dobu realizace záměru nejdéle však do 31. 12. 2029.

Účastníci řízení dle § 27 odst. 1 správního řádu:

město Duchcov, Duchcov nám. Republiky 20/5, 419 01 Duchcov, zastoupené na základě plné moci paní Ing. Marií Sýkorovou, Kubátova 301, 41722 Háj u Duchcova

ODŮVODNĚNÍ

Krajský úřad Ústeckého kraje obdržel dne 17. 10. 2024 žádost od paní Ing. Marie Sýkorové, Kubátova 301, 41722 Háj u Duchcova, která zastupuje město Duchcov, Duchcov nám. Republiky 20/5, 419 01 Duchcov (dále jen „žadatel“), o povolení výjimky dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“), ze zákazů pro výše uvedené zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů. Žádost byla následně 31. 10. 2024 doplněna o chybějící náležitosti.

Dne 4. 11. 2024 bylo řízení pod sp.zn. KUUK/150226/2024/3/ZD-817 a č.j. KUUK/151571/2024 zahájeno a krajský úřad současně uvědomil účastníky řízení, že byly shromážděny podklady pro vydání rozhodnutí a že mají možnost se k nim vyjádřit. Ve stanoveném termínu se do řízení nepřihlásil žádný spolek.

Předmětem záměru je oprava zámeckých rybníků a koryt toků v intravilánu Města Duchcov. Zejména se jedná o odbahnění rybníků a revitalizace břehů přírodě blízkým způsobem. Účelem stavby je stabilizace břehů a zajištění proti průsakům toku do okolí, čímž se zvýší stabilita a bezpečnost okolních

pozemků a staveb. Dalším cílem je zadržení vody v toku a zachování plynulého průtoku v potoční síti Zámecké zahrady. Vzhledem k umístění záměru je třeba minimalizovat tvrdé úpravy a použití nákladní techniky.

Zájmovou lokalitu tvoří dva rybníky, a to Sfingový ležící na pozemkové parcele č. 98 v k.ú. Duchcov a dále bezejmenný rybník, který je umístěný v rámci pozemkové parcely č. 2900/1 v k.ú. Duchcov, kde jsou umístěny i navazující koryta přítoků a odtoků včetně toků podél zdi zámeckého parku a částečně i za zdí, kde má úsek podobu městského toku.

Přímé negativní vlivy záměru na populace druhů lze očekávat u mlžů, korýšů, ryb a obojživelníků, neboť záměrem dojde k zásahu do jejich biotopů. Přímá fyzická likvidace jedinců těchto organismů je nepřijatelná a měla by být odvrácena načasováním a řádným výlovem a transferem. Vliv na ptáky lze minimalizovat načasováním zásahu mimo období hnízdění. K žádosti byl přiložen biologický průzkum zpracovaný Petrem Jandou v roce 2024. Zpracovatel na místě potvrdil výskyt několika druhů rostlin a živočichů z nichž zvláště chráněnými jsou jen rak říční (*Astacus fluviatilis*), skokan skřehotavý (*Rana ridibunda*) a růžkatec potopený (*Ceratophyllum submersum*).

Výskyt raka říčního byl potvrzen zejména v korytech toků v celém parku. Pravděpodobný je i výskyt v bezejmenném rybníku. Vzhledem k znečištění je výskyt spíše vyloučený ve Sfingovém rybníku. Odhadovaný počet jedinců je zde spíše v řádech jednotek. Populace raků je součástí širokého výskytu v celém povodí Bouřlivého a Loučenského potoka a není zde tak překvapující.

Fauna obojživelníků je v místě záměru silně omezena, ale vyskytuje se zde skokan skřehotavý, a to dospělci i juvenilní jedinci (pozorováno bylo přibližně 10 až 20 ex. juvenilních jedinců a do 5 ks dospělců). Je tedy zřejmé, že se zde i úspěšně rozmnožuje. Vzhledem k místním podmínkám je možný i výskyt ropuchy obecné, která ale vzhledem k termínu průzkumů nebyla zjištěna. Její výskyt zde ale na rozdíl od skokana skřehotavého nebyl potvrzen ani z dřívějších v Náleзовé databázi ochrany přírody, a proto je zde nejspíš vyloučený.

Při průzkumu byl v odtoku z bezejmenného rybníka nalezen splavený druh *Ceratophyllum submersum*. Literatura pro tento druh udává několik synonymních českých názvů. Zhotovitel biologického průzkumu užívá názvu „růžkatec bradavčitý“, v tomto rozhodnutí je ale uváděn název „růžkatec potopený“, který byl využit i při sestavování seznamu zvláště chráněných druhů ve vyhlášce ministerstva životního prostředí č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění. Růžkatec je vytrvalá vodní bylina volně se vznášející ve vodním sloupci nebo bezkořennou bází lodyhy zakotvená ve dně. Hojně se nachází jak v bezejmenném rybníku, tak na lokalitách spojovacích koryt.

Žadatel požádal o povolení výjimky ze zákazu škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje a biotopu zvláště chráněných druhů. Konkrétně se jedná o zákazy rušit, sbírat a přemisťovat jedince raka říčního (*Astacus fluviatilis*) a skokana skřehotavého (*Rana ridibunda*). Pro zvláště chráněný druh rostliny růžkatec potopený (*Ceratophyllum submersum*) požaduje žadatel výjimku ze zákazů sbírání poškozování a dopravování jeho jedinců.

Podle § 56 zákona lze výjimku ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů povolit pouze tehdy, pokud veřejný zájem na realizaci záměru převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo pokud je záměr samotný v zájmu ochrany přírody. V případě druhů chráněných podle práva Evropských společenství je potřeba prokázat neexistenci jiného uspokojivého řešení s menším dopadem na chráněné druhy. Výjimku pro tyto druhy lze dále povolit jen v některém ze zájmů uvedených v § 56 odst. 2 zákona a za podmínky, že povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu.

Díky zvýšenému ukládání sedimentů na dně rybníků a jejich zazemňování je omezena jednak biologická funkce, ale i funkce estetická a v neposlední řadě zde i památková. Ukazatele saprobity pravděpodobně několikrát překračují limity pro povrchové vody. Intenzivní rozklad lehce rozložitelné organické hmoty za vyšších teplot vede ke zhoršení kyslíkových poměrů (ke kyslíkovému deficitu) a následně k intenzivnímu vyplavování fosforu do povrchových vod. Ohrožen je zejména zbytek rybí obsádky i fauna obojživelníků. V současnosti je jedinou cestou, jak udržet dostatečnou retenční kapacitu, jeho odbahňování. Odstranění sedimentu je velmi radikálním a konečným způsobem obnovy. K odstraňování sedimentů se využívá jednak tradiční metoda vyhrnování sedimentu a odtěžení sedimentu ze dna vypuštěného rybníka, jednak modernější metoda pomocí sacího bagru.

Zvolená tradiční metoda spočívá v odtěžení sedimentu ze dna vypuštěné nádrže pomocí strojních rypadel a odvezení sedimentu na deponii mimo pozemek čištěného rybníka, respektive rybníků.

Z výše uvedeného vyplývá, že neexistuje jiné uspokojivé řešení, které by mělo menší vliv na zvláště chráněné druhy. Žadatel uvádí, že výjimku požaduje dle § 56 odst. 2 písm. c) zákona, tedy v zájmu veřejného zdraví nebo veřejné bezpečnosti nebo z jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru a důvodů s příznivými důsledky nesporného významu pro životní prostředí. Je zřejmé, že revitalizace vodního toku a rybníků přírodě blízkým způsobem přispěje ke zvýšení kvality těchto biotopů a k posílení stávající biodiverzity. V zájmu veřejného zdraví je vytvoření přírodní klidové relaxační zóny přístupné veřejnosti.

Vhodným načasováním termínu lze významně zmírnit negativní vliv záměru na chráněné zájmy. Včasným a řádným výlovem a transferem jedinců zvláště chráněných druhů na vhodné lokality lze zajistit, že místní populace nebudou ohroženy. Navíc se jedná o zásah, který bude dočasný a po jeho ukončení dojde ke zlepšení podmínek pro řešení i další druhy. Při jeho realizaci tedy nedojde k ohrožení druhů na úrovni místních populací.

Krajský úřad stanovil podmínky, které mají za cíl zmírnění negativního vlivu na zvláště chráněné druhy. Podmínkou č. 1 je uloženo provádění biologického dozoru pro kontrolu plnění podmínek tohoto rozhodnutí, včetně provedení transferu a dohled nad technickým provedením opravy. Biologický průzkum bude průběžně monitorovat výskyt zvláště chráněných živočichů a bude korigovat záchranné transfery.

Z důvodu ochrany obojživelníků během rozmnožování a metamorfózy je třeba tuň vypouštět mimo toto citlivé období. Během vypouštění v povolených měsících bude moct být většina jedinců bezpečně odchycena a za dodržení potřebných hygienických podmínek (podmínka č. 3), bránícím šíření případných patogenů přenesena do rybníku Barbora, (viz podmínka č. 2). Podmínka č. 2 dále ukládá záchranné transfery i u nalezených jedinců raka říčního a růžkatce potopeného. Zároveň je ponechán dostatečný termín pro následné samovolné opuštění tůň jedinci, které se nepodaří odchytit.

Podmínky č. 3 a 4 ukládají, že během odchyty a transferu živočichů budou dodržována hygienická pravidla, pro zamezení šíření infekčních onemocnění obojživelníků a račího moru. Hygienická pravidla pro obojživelníky jsou uvedena v certifikované metodice „Metodika komplexní ochrany obojživelníků v souvislosti s nově se šířícími infekčními nemocemi“ (https://www.mzp.cz/cz/obojzivelnici_mekkysi_plazi). V případě podezření na přítomnost račího moru budou během odchyty a transferu dodržována preventivní opatření proti šíření račího moru lidskými aktivitami v Boxu 7 (str. 145-146) v práci „Raci v České republice“. Tato opatření se týkají zejména dezinfekce veškerého vybavení (včetně holin, rukavic apod), které mohlo přijít do styku s patogeny.

Dle podmínky č. 5 budou všichni odchycení jedinci nepůvodního raka pruhovaného likvidováni dle certifikované metodiky „Metodika regulace a eradikace invazních druhů raků: výběr vhodných metod v závislosti na charakteru vodního útvaru“ (https://www.mzp.cz/cz/metodiky_nepuvodni_invazivni_druhy), tak aby se zamezilo jejich dalšímu šíření do okolí.

V okolí rybníků je rozšířený invazní druh rostliny křídlatka japonská (*Reynoutria japonica*). Aby se zamezilo dalšímu šíření, je nutné před zahájením stavebních prací křídlatku zlikvidovat. Jak ukládá podmínka č. 6, likvidace musí proběhnout podle standardu vypracovaném AOPK (<https://nature.cz/web/cz/platne-standardy>). Likvidace tohoto invazního druhu zamezí zarůstání břehových porostů. Prosvětlení litorálního pásma přispěje obojživelníkům, a to zejména v období rozmnožování.

Přístup obojživelníků do bezejmenného rybníku bude zajištěn alespoň v 1/3 délky břehů, kde bude vytvořeno/zachováno litorální pásmo. Sfingový rybník je částečně opevněný a jsou v něm umístěné sochy, ty jsou součástí kulturní památky. Z toho důvodu zde bude litorální pásmo vytvořeno/zachováno alespoň v 1/5 délky břehu. Vhodné konkrétní provedení určí odborně způsobilá osoba

V jarních měsících tak může opět dojít k rozmnožení obojživelníků v rybních, neboť zde dle podmínky č. 8 bude ihned po opravě umožněn maximální možný přítok vody.

Podmínka č. 9 zakazuje využívání obou rybníků k chovu ryb. Tím to se zamezí zvýšené predaci vývojových stádií obojživelníků.

Z důvodu možné změny přírodních poměrů je platnost výjimky omezena na dobu do 31. 12. 2029 (podmínka č. 10).

Správní orgán po posouzení žádosti a prostudování dostupných podkladů dospěl k závěru, že je naplněno ustanovení § 56 odst. 1 a 2, písm. c) zákona, kdy je možné povolit výjimku ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů a tuto výjimku povolil.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí mohou účastníci řízení podat podle § 81 správního řádu odvolání, ve kterém se uvede, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá a dále namítaný rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo, ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho oznámení k Ministerstvu životního prostředí, a to podáním u Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru životního prostředí a zemědělství. Za počátek lhůty se považuje den následující po dni oznámení rozhodnutí.

Ing. Jarmila Jandová, Ph.D.

vedoucí oddělení ochrany přírody

Rozdělovník

Účastníkům řízení dle § 27 odst. 1 a 2 správního řádu:

-Ing. Marie Sýkorová, Kubátova 301, 41722 Háj u Duchcova, DS: 5f9v25g

-město Duchcov, Duchcov nám. Republiky 20/5, 419 01 Duchcov, DS: jeabei3

Doložka právní moci a vykonatelnosti

Číslo jednací: KUUK/157137/2024
Spisová značka: KUUK/150226/2024/6
Věc: ZD-817-SO 01 revitalizace vodního toku a SO 02
Revitalizace Zámeckých rybníků-ROZHODNUTÍ

Údaje o elektronickém podpisu rozhodnutí (dále také jen "vstupující dokument"):

Vstupující dokument byl elektronicky podepsán.

Údaje o certifikátu č.1

Číslo certifikátu: 12288633
Držitel certifikátu: Ing. Jarmila Jandová, Ústecký kraj,
Typ: el.podpis
s časovým razítkem
Výsledek ověření: el.podpis - o platnosti nelze jednoznačně rozhodnout
Vydavatel certifikátu: I.CA EU Qualified CA2/RSA 06/2022

Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 01.01.2025

Doložka o právní moci a vykonatelnosti připojena dne 23.01.2025 10:03

Doložku připojil: Mgr. Eliška Vinická